

GAZETA LITERARĂ

Anul III, nr.8 (102) - Joi 23 februarie 1956

ORGAN SĂPTĂMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.

6 pagini 50 bani

Culmea de unde se zărește comunismul

Raportul de activitate al C.C. al P.C.U.S. prezentat la Congresul al XX-lea al partidului constituie pentru oamenii muncii din toate sectoarele de activitate temelia unui puternic avânt. Aprecierile științifice profunde făcute cu privire la situația internațională, clarviziunile indicând privitor la dezvoltarea economică ulterioară a Uniunii Sovietice, înalta abordare a problemelor teoretice și înțeleptele soluții indicate în toate chestiunile principiale, — toate sînt pînă în prezent, în multe privințe, marxist-leniniste, a momentului istoric actual, toate sînt îndreptate către apărarea și consolidarea păcii în întreaga lume, către crearea celor mai prielnice condiții pentru ca viața oamenilor muncii, însușirile și aspirațiile lor să se dezvolte nestîngherite, către cele mai înalte trepte.

Cine parcurge textul Raportului se întărește în certitudinea că viitorul aparține socialismului și comunismului și că nu există forță în lume care să poată opri omenirea de la împlinirea telului ei de fericire și progres.

fericit. Tocmai de aceea, în Raport au fost consacrate capitole speciale muncii ideologice, problemelor complexe și variate care privesc dezvoltarea artei și literaturii.

Tovarășul N. S. Hrușciov a apreciat astfel, în Raportul prezentat la Congres, situația și problemele literaturii sovietice:

„În lupta pe care o ducе partidul nostru împotriva ideilor perimate și a concepțiilor lumii vechi, pentru propagarea și afirmarea ideologiei comuniste, un rol însemnat revine presei, literaturii și artei. Relevanță considerabilă din acest domeniu, trebuie să spunem totodată că literatura și arta noastră rămîn încă în multe privințe în urma viitorului, a realității sovietice, care sînt înflinț mai bogate decît ogîndirea lor în artă și literatură. E firesc să ne punem întrebarea: nu și-au slăbit oare legătura cu viața unii dintre scriitorii și oamenii noștri de artă?”

Arta și literatura țării noastre pot și trebuie să tindă să devină primele în lume nu numai prin bogăția conținutului, ci și prin forța și măiestria artistică. Nu trebuie să ne mulțumim cu opere șterse, superficiale așa cum fac unii tovarășii din organele oamenilor de artă, din redacții și edituri. Desecori nu se dă o suficiență ripostă mediocrității și denaturării, ceea ce e aduce prejudicii dezvoltării artei și educării artistice a poporului.

Această apreciere constituie și pentru scriitorii noștri un bogat izvor de învățăminte în munca lor de creație. Literatura poate răspunde misiunii ei numai legîndu-se tot mai strîns de viața poporului, ogîndind marile sale obiective și înfăptuiri, contribuind activ la împlinirea lor. Fără această legătură strînsă, nu poate exista adevărată literatură.

În același timp Raportul subliniază că numai bogăția conținutului nu este suficientă pentru a determina valoarea

unei literaturi. Ideile importante, chipurile artistice dobîndesc puterea de a convinge și emoționa pe cititor prin forța și măiestria artistică a imaginilor. Scriitorii au datoria să lupte împotriva mediocrității și schematicității în creația literară, să nu se mulțumească cu scrieri șterse, cenușii, care, în loc să ajute, dimpotrivă, dăunează dezvoltării artei și educării artistice a poporului.

Raportul previne împotriva denaturării care pot surveni, din cauza necunoașterii vieții, în prezentarea realității în opere de artă.

„Partidul — se spune în Raport — a luptat și va lupta și de acum înainte împotriva prezentării realității sovietice într-o lumină falsă, împotriva încercărilor de a o polei sau, dimpotrivă, de a defăima și ponegri curerile poporului sovietic. Activitatea creatoare în domeniul literaturii și artei trebuie să fie pînă la urmă de spiritul luptei pentru comunism, să se deaască în inimă optimism, fermitate convingătoare, să dezvolte conștiința socialistă și disciplina tovarășească.”

Redarea curajoasă, principială a adevărului despre viața pe care o zăvălesc, ferește pe scriitorii de alunecarea către denaturări, și conferă literaturii forța de a cuceri sufletele, de a înfrunta timpul.

Din Raport reiese deci că principala problemă a literaturii și artei este de a se lega tot mai mult de viață, pentru a o reda în toată bogăția ei, în toată uriașa ei complexitate, la un nivel artistic înalt.

Istoria consemnează în textul Raportului la Congresul al XX-lea al P.C.U.S. în lucrările și discuțiile Congresului, documente dintre cele mai grăitoare ale noului epoci pe care o trăiește omenirea. Pentru scriitorii și omenirea în general, aceste epoci și o sarcină de cinste de a fi cîntăreții ei.

Oraș de provincie

Am stat o duminică întreagă la Caransebeș, una din cele mai vechi localități ale țării. Traian, cînd a părăsit cu război împotriva lui Decabal, a trecut și prin orașul modest care va fi fost pe atunci Caransebeșul. Semnele adevărate vremii au pierit în valurile adesea nefericite ale istoriei. Virturile de săgeți descoperite uneori în mările de lut ale pîrului Potoc vorbesc despre ele. Pe străduțelul drum roman de la Tiera și Ad Mediam, către Caransebeș, trece azi trenul accelerat. Dar pînă în urmă cu

Note de reportaj

zece ani, orașul în care am copilărit părea încremînt în plin ev mediu. Impresia asta s-o fi dat-o cel doi cavaleri în zale de pe turnul gotic al primăriei? Pri morile înșirate pe drumul terguș monahilor?

Și cavalerii și morile sînt la locul lor, dar acum impresia ce s-o fi lăsat burgul provincial, este aceea de viață citadină modernă. Cei doi sau trei birjari care așteaptă cu „fiacărul” la gară se întorc cele mai deseori cu trăsuri la goale. Pe autostrada nouă alături de porcul de mașini al celei mai tinere întreprinderi de transport în comun din orașele țării și comentariile localnicilor care călătoresc în ele ca în tramvai, și deosebitele cașe ale călătorilor din mașina 31 care trece la București prin viața Bălcescu: „Un bilet de 65”. „Tovarășe, urcarea e numai prin spaie”. Deocamdată, stațiile sînt facultative. Dar atunci cînd orașul (care își prefigura de pe acum acest drum) se va întinde dincolo de Caransebeșul Nou, spre colonia muncitorească de la Balta Sărut și de la alte întreprinderi, atunci autobuzele, mult numeroase de azi, vor opri și la „năse” și la „pîră”.

Cele cinci, ori șase brăduți vechi, primitive, au fost închise. Nu vă speriați, Caransebeșeni n-au rămas fără pînă pe cea de toate zilele. Una din cele mai noi și moderne fabrici de pînă a intrat aci în funcțiune, nu cu multe luni în urmă. În copilărie, l-am văzut pe Conovalov, călă la brutăria lui Forgaci, trînd la frămîntul unui aluat de nu știu cîte puduri, în atelierul îgrasos în pereții cărora flăcările grele și chibucul soarecilor, acum, în fabrica de lingă gara Tigărie, malaxoarele frămîntă aluatul, și urmasul lui Conovalov din copilăria mea, apasă doar pe un buton.

Treceți de ani, ultimul etaj al școlii primare a rămas nelucrat și sălile de clasă fără mobilier. În anii noștri, zi-dacă sau sîrbiș lucrul început de părinții și bunicii lor. Zeci de ani, fosta cafenea „Pomul Verde” avea o sală unde făceau băuturi ba F.O.R.-ul (Fematele Ortodoxe Romine). Acuma, casa raională de cultură a amenajat o sală de spectacole cu 500 de locuri și, pînă în tradiția vechilor meseriași din Caransebeș, se pun în scenă opere cum sînt „Crat Nou”, „Casa cu trei fete”, ori piese de teatru, și se organizează concerte. Vara, spectacolele au loc într-un pitoresc amfiteatru în aer liber, construit în Teiuș, dincolo de Timiș. Teiușul și pentru caransebeșeni ceea ce pentru bucureșteni e Snaagoul. Orașul acesta care nu adăpostea în trecut nici o bibliotecă publică, are azi una cu peste 20.000 de volume. Celor care ascultă emisiunile posturilor noastre de radio nu le este necunoscut numele lui Ion Murgu Bănăneanu, cîntăreț la taragot.

La emisia mea locală am aflat că fostul meu coleg de școală, inginerul Petru Tătuca e ales pentru a doua oară candidatul în delegatură pentru Sfatul Popular Orășeneș. Se pare că între surzurile din mînd gîsește timp, precum și entuziasm ca să se ocupe și de problemele orașului său. Ale străvechului oraș care, din plin ev mediu, intră în contemporaneitate, în socialism.

Petru Vintilă

SĂ CITIM ÎMPREună...

ULTIMELE POEZII ALE NINEI CASSIAN

Am spus de multe ori că pentru autorul acestor rînduri, bucuria de-a citi poeme frumoase, nu e întreagă decît dacă e împărtășită. Aș pune un titlu general unii sir în întreg de notații asupra cărților și poemelor noi — oricare ar fi autorul notațiilor respective, dar cu condiția ca ele să fie făcute în același spirit, și anume, titlul ar fi „Să citim împreună”. Cititorul care a adresat ureadă această invitație unei ființe iubite sau prietene, va înțelege; și, nădădușcă ca va accepta să citească împreună cu autorul celor de față, recentele poeme ale Ninei Cassian, apărute în numărul 12 al „Vieții Romine”, sub un titlu care arată că ele sînt numai cîteva dintr-un grup, „Muzeul de antichități”.

Să dormi... de-acum și pentru todeauna...
O ceață-ai fost. Dar ai adus furtuna.

Acum după ce cititorul are versurile în fața ochilor, va aprecia sobrietatea și conciziunea întregului poem, reerirea la cît mai multe date concrete asociate cu ideea centrală (rusinea ghionului, scuipal... ună vie...), frumusețea melodică a unui vers grav și trist ca:

Tremurătoare matică a durerii,
și emistihul decisiv, acela care dă orientarea revoluționară a poemului:

Dar ai adus furtuna.

Poeta nu lasă cititorului impresia că face filozofie. La prima vedere, vezi numai obiectul de care vorbește și care, chiar cînd e vorba de o relație și de un sentiment ca umilința, dobîndește o materialitate, un caracter sensibil, ceea ce constituie o mare calitate artistică.

Încă una din problemele mai puțin tratate de esteticienii noștri și una pe care avem mare nevoie s-o vedem lămurită, e o teorie marxistă a metaforei și, în general, a imaginii poetice. Îi simt lipsa mai ales în fața poemelor lui Ninei Cassian, metaforice într-un grad înalt.

Există o poezie care e expresia directă, ritmată și rimată, a sentimentului:

Mai am un singur dor:
În liniștea sării
Să mă lăsați să mor
La marginea mării.

(EMINESCU)

Sau, la Goethe, celebrul
Über alle Gipfel ist Ruh
(Peste toate culmile e pace)

Există însă, tot ritmică prin accentuate tonice ale cuvintelor și tot rit-

Săptămîni împletituri un gîrbaci
În șapte-î împletituri și în zece
Cînd se-abătea gîrbaciul pe grumaz

A patra oră a ideea, care a devenit din ce în ce mai concret ilustrată și mai specificată („Împletituri un gîrbaci”, „În șapte-î împletituri și în zece”, „Cînd se-abătea gîrbaciul pe grumaz”).

La fel se dezvoltă în două faze succesive și contrastante, poemul *Coroana*. Cred că această desigurare a ideii unui poem are o mare putere de sugestie și evocare; căci conștiința cititorului, prinsă în mișcarea poemului, împinsă de la termenul A, realitatea crudă a exploziilor, la termenul non-A, revolta, „furtuna”, și inutilitatea, vacuata de sine și rost a unei lămuriri sau simbolului material al exploziilor, coroană, gîrbaci, — e acum împinsă să gîndească ca singurul al treilea termen, care decurge din primele două: realitatea socialistă, care a depășit pe A și pe non-A, nu e nici una nici alta, dar le presupune pe amîndouă ca etape depășite. Aceasta a treia fază se petrece în conștiința cititorului, spre care aceasta e împinsă de către contradicția pe care o înfățișează poemul.

Aceiași fel de a dezvolta ideea pare să îl condusă crearea poeziei *Plus-Valoarea*. Însă desigurarea nu mai e atît de clară și de concret exprimată; opoziția celor două fete ale ideii nu e evidentă. Singurul element dialectic e acela exprimat prin contrastul între epoca în care se situează poezia față de prezent:

Cîndoa, într-un veac de mult aus
este, de fapt, pentru noi, încă viitorul în care

Uităm proletați din lume au spus
cette ultimul patron.

Ritmul înegal, lipsa de cursivitate a versurilor, lipsa metaforei, a asociațiilor de imagini care să ilustreze ideea, ca și lipsa de desigurare clară a ideii pe care o arătam mai sus, indică după părerea mea un moment de lipsă de inspirație creatoare.

Două poezii, *Soțul vacant* și *Panoplia* sînt întemeiate pe o altfel de dezvoltare a ideii. În *Înflita, Soțul vacant* — sînt două decamatați, pînă cînd și moartea va deveni piesă de muzeu. Poezia explică această idee inițială, (moartea e slabă, secretă, nimereste pe-alături, tovarășele ei, războiul, foametea, crîma, boala, au dispărut) și o repetă, în final, cu acea valoare de accent, de pecuție a memoriei, pe care o arătam mai înainte în legătură cu repetarea versurilor în balada sau rondel. Aici a doar ideea care se repetă, clarificată.

În *În Panoplia*, contradicția între armele cumplite ale războiului și vîrsarea de sînge, pe de o parte, și conștiința unei omeniri comuniste pe de altă parte (Aceasta (războiul, n. n.) a fost demult, a fost departe), e folosit ca să scoată într-un relief impresionant faptul că rășii universul s-a schimbat radical, a rămas prințea lucrurile constante — oroarea omeniirii de război.

În *În ochii tăi se tulbură de-avalma rusinea, ghionul, palma și sudalma...*, și-n ochii tăi se tulbură de-avalma rusinea, ghionul, palma și sudalma... Nu știu cum să te-ating, să nu te trezuri tremurătoare matică a durerii...

În care față bîndă de uitare să te-zuelesc — pentru veșnic mare?

(SHAKESPEARE, Sonetul 121)

Simplitatea sublimă pe care-o înțeleg versurile amintite ale lui Eminescu și Goethe, sau metafora concretă, violent colorată, profund sugestivă a cestuialt poet sînt două căi ale poeziei. Le semalez; altădată, și poate sub pană altuia, descrierea determinantilor lor. Deocamdată, să fie însemnat aici că poeziile Ninei Cassian, de care ne ocupăm, fac parte din a doua categorie. Umi!n!ta, astel devine o filință omenească: propoziție: poeta i se adresează: apostrof. Cer lertare că folosesc aceste cuvinte pedante, cu privire la un poem atît de vibrant de emoție — una din lucrurile Ninei Cassian, cele mai departate de o anumită uscăciune activă pe care o reproșează unii, poezii. Aici compasiunea, simțămîntul de frăție omenească, mila, revolta față de umilire, solidaritatea cu umilii, conștiința minoasă a realității revoluției, justificarea istorică a umilii în perspectiva efectelor ei pozitive — toate acestea stau limpede, nespuse, dar exprimate în distihuri care mi se par o importantă realizare artistică, prin înaltul grad de concretizări, prin caracterul unitar al sentimentului și ideii, prin lărgirea bruscă a conținutului și dezvoltarea ideii în final, cînd problematica umilii trece deodată în cea ce o depășește și o rezolvă: revoluția. Iată poezia:

Pe care loc să te așez, ființă de lacrimă și sînge, Umilii?

Nu știu cum să te-ating fără trufie...
Ființa ta e toată-o rană vie.

În pîrul tău cîrunt și întristat se vede încă urma de scuipat,
și-n ochii tăi se tulbură de-avalma rusinea, ghionul, palma și sudalma...

Nu știu cum să te-ating, să nu te trezuri tremurătoare matică a durerii...

În care față bîndă de uitare să te-zuelesc — pentru veșnic mare?

Vasilii Korotev

Petru Dumitriu

ȘCOLARITĂ

Aleargă crivățul pe deșelate,
zvîrlind în pomi cu sloiuri de zmarald
și biciuind cîmpii-nghetețe.
La S.M.T. e liniște și-i cald.

E goală toată-ntînderea mîriștii,
pe lunca ninsă nu-i nici pui de om.
La S.M.T., în clasă, tractoriștii
ascultă cursuri noi, despre atom.

Zadarnic iarna-n crînt de stancă
colindă c-un harapnic la obline, —
căci fata Primăvară stă în bancă
și-nvăță cum să are mai adînc.

ÎN CÎNTEC

Mă-ntorc mereu pe strada de mahala prăfoasă,
unde-ntr-o salcimă zvîcnește un glas ce-a fost al meu...
În colț era o crîșmă, și eu fugeam de-acasă,
s-ascult plîngînd jambalul. În corzi eram și eu...

Pe Dunăre se-aude, bufinind în maluri, gheața,
și sună o sirenă, urcînd mai sus mereu,
Trac oamenii spre lucru, cu „bună-dimineață”,
și-eu eu în gheață spartă și în sirenă-s în.

Mihu Dragomir

Despre planurile de creație ale scriitorilor sovietici

Am trecut, în literatura sovietică, „recolta literară”, cum spune Mihail Solohov, n-a fost prea bogată... Cîne nu dorește todeauna ceva mai bun?

Natural, nu trebuie să așteptăm ca în fiecare an să apară în literatură opere ca „Pe Donul liniștit”, „Pămînt deslețenit” sau „Călușarii”. Valorile artistice nu se nasc așa; primăvara semeni ogorul, iar toamna alegi roadele...

Dar vremea noastră eroică, plină de fapte și de evenimente mari, oferă scriitorului material bogal pentru munca sa creatoare și în același timp îl imprimă un ritm viu de muncă.

Care sînt perspectivele anului 1956, ce o aduce el literaturii sovietice. După cum se vede din intenții și planurile de creație ale scriitorilor, anul acesta recolta va fi mult mai bogată decît anul trecut.

Mihail Solohov crede că în prima jumătate a anului, va prezenta editurii volumul al doilea din „Pămînt deslețenit”. El a declarat că romanul este aproape terminat, iar din toamnă va continua să lucreze la romanul „El au luptat pentru patrie”.

Unul din cei mai în vîrstă dintre scriitorii sovietici, Feodor Gladkov, lucrează la volumul IV, ultimul din e-popeea lui autobiografică. El speră, dacă-i va îngădui sănătatea, să termine cartea încă anul acesta.

Cititorii sovietici așteaptă cu nerăbdare trilogia, la care lucrează scriitorul lor iubit, Konstantin Fedin, precum și noua carte a marelui artist al cântărilor, Leonid Leonov.

Konstantin Simonov lucrează intens la următoarea carte din trilogia „Tovarășii de armă”.

Valentin Kataev a terminat nu doar romanul „Un sat în cîmpie”. El face parte din seria care cuprînde cărțile cunoscute cititorilor: „O pînză în depărtare” și „Pentru puterea sovietelor”. Scriitorul lucrează acum la ultimul roman al acestui ciclu: „Pace coltoasă”.

V. Kaverin va termina în cîteva săptămîni trilogia „O carte deschisă” (serpentina a treia a trilogiei, „În căutarea speranțelor”), va apare în revista „Nou-vii Mir”. Scriitorul a terminat comedia „Fica mea” și un scenariu de film după cartea „Doi căpitani”.

Natan Ribak urea să termine anul acesta noul său roman „În Intimplările fulgerelor”, carte despre fizicienii sovietici, care se ocupă de problema folosirii pașnice a energiei atomice.

Marele scriitor kazah, Muhtar Auezov, a terminat nu de mult volumul doi din romanul „Drumul lui Abai”.

Mihail Bubenov, autorul romanului „Mesteacăn alb”, care a călătorit mult prin pămînturile înjelenite, face ultimele retușuri noului său roman „Cărb de cultură”.

Serghie Golubov, autorul unei serii de opere cu tene istorico-militare lucrează la un ciclu de povestiri intitulat „Ridicați-vă, fraților”, cu subiect din istoria mișcărilor de eliberare a Bulgariei. Este bunicul al acestor povestiri. Este bine cunoscutul revoluționar bulgar și poet, Hristo Botev; prima carte este închinată copilăriei și adolescenței eroului și poartă titlul „Păsările zboară din uab”. Cartea va apare în curînd.

Feodor Panfiorov a comunicat că a terminat volumul doi din „Măluța-Volga” și adună materialul pentru volumul trei.

Ce bucurii ne vor aduce poezii? S. Marșak continuă să scrie versuri lirice și satirice, precum și o carte de povești ale diferitelor popoare. Poetul mai lucrează și la o ediție mai cuprinzătoare a versurilor lui Robert Burns, imbogățită cu traduceri noi.

Eugheni Dolmatovski a terminat un roman în versuri „Voluntarii”, care a început să apară în revista „Znămea”. De asemenea își propune să scrie cîteva cîntece și romanțe noi.

Serghie Vasiliev continuă să scrie versuri pentru volumul „Căiet de toamnă” și un ciclu de poezii, intitulat

Articol scris pentru „GAZETA LITERARĂ”

lat „În amintirea celor plecați” (serpentina a treia a trilogiei, „În căutarea speranțelor”), va apare în revista „Nou-vii Mir”. Scriitorul a terminat comedia „Fica mea” și un scenariu de film după cartea „Doi căpitani”.

Natan Ribak urea să termine anul acesta noul său roman „În Intimplările fulgerelor”, carte despre fizicienii sovietici, care se ocupă de problema folosirii pașnice a energiei atomice.

Marele scriitor kazah, Muhtar Auezov, a terminat nu de mult volumul doi din romanul „Drumul lui Abai”.

Mihail Bubenov, autorul romanului „Mesteacăn alb”, care a călătorit mult prin pămînturile înjelenite, face ultimele retușuri noului său roman „Cărb de cultură”.

Serghie Golubov, autorul unei serii de opere cu tene istorico-militare lucrează la un ciclu de povestiri intitulat „Ridicați-vă, fraților”, cu subiect din istoria mișcărilor de eliberare a Bulgariei. Este bunicul al acestor povestiri. Este bine cunoscutul revoluționar bulgar și poet, Hristo Botev; prima carte este închinată copilăriei și adolescenței eroului și poartă titlul „Păsările zboară din uab”. Cartea va apare în curînd.

Feodor Panfiorov a comunicat că a terminat volumul doi din „Măluța-Volga” și adună materialul pentru volumul trei.

Ce bucurii ne vor aduce poezii? S. Marșak continuă să scrie versuri lirice și satirice, precum și o carte de povești ale diferitelor popoare. Poetul mai lucrează și la o ediție mai cuprinzătoare a versurilor lui Robert Burns, imbogățită cu traduceri noi.

Eugheni Dolmatovski a terminat un roman în versuri „Voluntarii”, care a început să apară în revista „Znămea”. De asemenea își propune să scrie cîteva cîntece și romanțe noi.

Serghie Vasiliev continuă să scrie versuri pentru volumul „Căiet de toamnă” și un ciclu de poezii, intitulat

„Lupta”; „Poveste din Pakistan” de Nikolai Tihonov; romanul lui P. Daljeși, „După patruzeci de ani”, și alte opere.

În 1956, revista „Inostrannaja literatura” va publica romanul scriitorului maghiar P. Veres — Familia Bologh; romanul scriitorului indian Bhattacharjee „Dresarea tigrlui”; nuela scriitorului romin P. Dumitriu — „Salata”. De asemi, revista intenționează să publice opere de scriitorul iugoslav D. Cioșici, de scriitorul american M. Wilson, de scriitorul turc Sabahatin Ali, de scriitorul din Haiti, Jack Roumain, și alții. Într-unul din primele numere ale revistei se va publica scenariul regizorului italian De Santis: „Chlra Valle coboară în cîmpie”.

Se pregătesc pentru tipar și se discută de colegiile redactionale o serie de opere interesante, între care a scriitorului cehoslovac K. Ptacinic — „Viurea anului 1921”, a scriitorului italian Moravia — „Disprețul”, a scriitorului englez D. Aldridge — „Eroul orizonturilor pustii” și altele.

De asemenea, revista va publica poezii de scriitorii chinezi maghiari, iugoslavi, scandinavii și din America latină.

Poezia va fi reprezentată de Louis Aragon (Franța), D. Thomas (Anglia), K. Galdinski (Polonia), V. Nezpav și I. Kostra (Cehoslovacia), etc.

În prima jumătate a anului, în revista „Inostrannaja literatura” vor apărea articole despre Mao Tze-tun (cu prilejul aniversării a 60 de ani de la nașterea lui). Redacția e cîrînt de la cîtiva critici din diferite țări, articole care o privire la problemele principale ale diferitelor literaturi. Revista va începe aparierea unor scrisori ale cititorilor sovietici, adreseate unor scriitori progresiști din alte țări, precum și răspunsurile scriitorilor străini.

Operele și scriitorii amintiți nu reprezintă nici pe deontate pe toți scriitorii sovietici și toate planurile lor de creație.

Articol scris pentru „GAZETA LITERARĂ”

„Lupta”; „Poveste din Pakistan” de Nikolai Tihonov; romanul lui P. Daljeși, „După patruzeci de ani”, și alte opere.

În 1956, revista „Inostrannaja literatura” va publica romanul scriitorului maghiar P. Veres — Familia Bologh; romanul scriitorului indian Bhattacharjee „Dresarea tigrlui”; nuela scriitorului romin P. Dumitriu — „Salata”. De asemi, revista intenționează să publice opere de scriitorul iugoslav D. Cioșici, de scriitorul american M. Wilson, de scriitorul turc Sabahatin Ali, de scriitorul din Haiti, Jack Roumain, și alții. Într-unul din primele numere ale revistei se va publica scenariul regizorului italian De Santis: „Chlra Valle coboară în cîmpie”.

Se pregătesc pentru tipar și se discută de colegiile redactionale o serie de opere interesante, între care a scriitorului cehoslovac K. Ptacinic — „Viurea anului 1921”, a scriitorului italian Moravia — „Disprețul”, a scriitorului englez D. Aldridge — „Eroul orizonturilor pustii” și altele.

De asemenea, revista va publica poezii de scriitorii chinezi maghiari, iugoslavi, scandinavii și din America latină.

Poezia va fi reprezentată de Louis Aragon (Franța), D. Thomas (Anglia), K. Galdinski (Polonia), V. Nezpav și I. Kostra (Cehoslovacia), etc.

În prima jumătate a anului, în revista „Inostrannaja literatura” vor apărea articole despre Mao Tze-tun (cu prilejul aniversării a 60 de ani de la nașterea lui). Redacția e cîrînt de la cîtiva critici din diferite țări, articole care o privire la problemele principale ale diferitelor literaturi. Revista va începe aparierea unor scrisori ale cititorilor sovietici, adreseate unor scriitori progresiști din alte țări, precum și răspunsurile scriitorilor străini.

Operele și scriitorii amintiți nu reprezintă nici pe deontate pe toți scriitorii sovietici și toate planurile lor de creație.

Vasilii Korotev

Petru Dumitriu

În care față bîndă de uitare să te-zuelesc — pentru veșnic mare?

Vasilii Korotev

De la apariția primei culegeri de poezii ale lui Dumitru Corbea...

Profilul unui poet militant

De la apariția primei culegeri de poezii ale lui Dumitru Corbea...

vine nu doar ca un cadru, ci pentru a măsura și marca lungimea zilei...

mama", „Cint zilele ce au să vină”, „Cint cu străbunii”, „Tovarășul Ion”...

— Fată frumoasă, cum nu-l în tot satul, Cine te-a-nvățat seceratul? — Cine m-a-nvățat sărutatul...

Poezia lui Dumitru Corbea n-a fost pînă în formalism, de a se fi născut...

„De-atuncea port în mine nebunia și surfința celor care tac. Prieten n-ai mai sint de-acuma...”

„A lumii veșnic primăveri Au dat vîrstări, au dat copaci... Alți muguri, după ploii, pomesc...”

— Fată frumoasă, jucată la horă, La care soacă te vei duce moro? — Cine m-a-nvățat costul, seceratul...

„Nu sînt cîntăreț de stele Sînt salahorul lîterelor mele. Sint salahorul gîndurilor de mine...”

„De-atuncea port în mine nebunia și surfința celor care tac. Prieten n-ai mai sint de-acuma...”

„Mă văd în coloană, Alături de micii pionieri... Coardă năzdrăvănie, Arceșul nu țîi năclărie...”

— Dar un loc încă mai însemnat, pe lîngă cel al luptei împotriva principalilor dușmani ai poporului...

„Nu sînt cîntăreț de stele Sînt salahorul lîterelor mele. Sint salahorul gîndurilor de mine...”

„De-atuncea port în mine nebunia și surfința celor care tac. Prieten n-ai mai sint de-acuma...”

„Deci, așteptare și pregătire înfrigurată, emoționată a arceșului potrivit noilor coarde...”

— Dar un loc încă mai însemnat, pe lîngă cel al luptei împotriva principalilor dușmani ai poporului...

„Nu sînt cîntăreț de stele Sînt salahorul lîterelor mele. Sint salahorul gîndurilor de mine...”

„De-atuncea port în mine nebunia și surfința celor care tac. Prieten n-ai mai sint de-acuma...”

„Sint depărtate acele zile? Trăiesc în viers, trăiesc în mine. Au fost aduse de furtună...”

— Dar un loc încă mai însemnat, pe lîngă cel al luptei împotriva principalilor dușmani ai poporului...

„Nu mi pasă de nimic, de nimeni, Sint însetat după deplăte...”

„De-atuncea port în mine nebunia și surfința celor care tac. Prieten n-ai mai sint de-acuma...”

„Cint zilele ce au să vină”

— Dar un loc încă mai însemnat, pe lîngă cel al luptei împotriva principalilor dușmani ai poporului...

„Reiese din astfel de citate în primul rînd că sînt rebel al poeziei și că sînt rădăcinii și determinarea în social, în lupta de clasă...”

„De-atuncea port în mine nebunia și surfința celor care tac. Prieten n-ai mai sint de-acuma...”

„Cint zilele ce au să vină”

— Dar un loc încă mai însemnat, pe lîngă cel al luptei împotriva principalilor dușmani ai poporului...

„Reiese din astfel de citate în primul rînd că sînt rebel al poeziei și că sînt rădăcinii și determinarea în social, în lupta de clasă...”

„De-atuncea port în mine nebunia și surfința celor care tac. Prieten n-ai mai sint de-acuma...”

„Cint zilele ce au să vină”

— Dar un loc încă mai însemnat, pe lîngă cel al luptei împotriva principalilor dușmani ai poporului...

„Reiese din astfel de citate în primul rînd că sînt rebel al poeziei și că sînt rădăcinii și determinarea în social, în lupta de clasă...”

„De-atuncea port în mine nebunia și surfința celor care tac. Prieten n-ai mai sint de-acuma...”

„Cint zilele ce au să vină”

— Dar un loc încă mai însemnat, pe lîngă cel al luptei împotriva principalilor dușmani ai poporului...

Vitrina cu cărți

OLGA FORȘ: „Rădăcești”

toare, e amenințat de descompunere, de prăbușire, se învecină neînfrînat...

„Rădăcești”

toare, e amenințat de descompunere, de prăbușire, se învecină neînfrînat...

„Rădăcești”

toare, e amenințat de descompunere, de prăbușire, se învecină neînfrînat...

„Rădăcești”

toare, e amenințat de descompunere, de prăbușire, se învecină neînfrînat...

„Rădăcești”

toare, e amenințat de descompunere, de prăbușire, se învecină neînfrînat...

„Rădăcești”

toare, e amenințat de descompunere, de prăbușire, se învecină neînfrînat...

„Rădăcești”

toare, e amenințat de descompunere, de prăbușire, se învecină neînfrînat...

„Rădăcești”

toare, e amenințat de descompunere, de prăbușire, se învecină neînfrînat...

„Rădăcești”

toare, e amenințat de descompunere, de prăbușire, se învecină neînfrînat...

Mă întreb adeseori de ce tinăra noastră generație de scriitori cultivă...

Mă întreb adeseori de ce tinăra noastră generație de scriitori cultivă...

CRONICA LITERARĂ

Publicistica lui GALA GALACTICION

Publicistica lui Gala Galaction... asemenea predicii în societatea împărțită pe clase...

CRONICA LITERARĂ

Publicistica lui GALA GALACTICION

Publicistica lui Gala Galaction... asemenea predicii în societatea împărțită pe clase...

Pe drum

Lică, șofer la comitetul raional de partid, s-ar fi convenit să fie bine dispus în acel ceas al după amiezii de septembrie... Sodiția ploaia harnic pe șoseaua netezită de ploaia căzută cu clevea ceasuri înainte, semn că bujiile aprindeau ca ceasul, fără simțirea. Prin urmare, motiv pentru Lică să fluiera, după obiceiul său, un cîntec vesel. Lică fluiera într-adevăr ceva, dar numai veselle nu găsea în sufletul acela.

În dreapta șoferului stătea ca împietrit un om. Din cînd în cînd Lică putea să-și revină din privirea în care putea să-l întreabare, nedumerire și mai cu seamă un fel de mirare multă. Chiar grîtăful lui se spunea că oare nu-l în regulă? Omul din dreapta lui Lică se rezemase bine de spătar. Era uscat, cu fața colorată și cu buzele strînsse fără. Privea drept înaintea lui și nu scotea o vorbă. Lică nu clipa, necum să facă altă mișcare. În buzună — cea stînga și-o ținea în omină — cană de cafea de dreapta în poală. Pe această mînă uscată, dar puternică, se vedeau vinele ca niște coarde viojoase, ceea ce dovedea că omul nostru le pusese multă vreme la treabă. Adăugînd merii la ea — te convingeai pe dată că ai de-a face cu un om zdrăvăn — nu înalt — dar pietros și ager.

Lică apăsa și mai tare pe accelerație, dorind parcă să isprăvească acest drum și această muncă neobișnuită și necunoscută. În acea clipă auzi glasul omului din dreapta:

— Mai încet, Lică... La pas.

„Bine că și-a deschis gura” se gândi Lică, bănuind o destindere. Pentru că pînă acum drumurile cu acest om, cu primul secretar al raionului, fusesea todeauna o încercare. De doi ani, din cînd se făcuse raion, Lică l-a avut mereu în dreapta. În noaptea zilei. Primul secretar, tovarășul Nistor, era din fire vesel și vorbăreț. Printre grămă și snoave și „bancuri”. Lică se vedea cursant la un fel de facultate ideologică pe roate, cum zicea el către nevesta-sa, o femeieșică tinerică, și tot atât de drăcoasă precum el. Lică mai purta încă în buzunar carnetul de utemist, iar secretarul aproape că-l purta în față, întrucît împlinise patruzeci de ani.

— Lică, ce părere ai tu despre capitalism?

„Nu cunosc! Răspunde Lică, parcă voios că fusese ferit de asemenea precă frumoasă cunoștință.

„Bine, bine, dar așa, în general? Întreaba tovarășul Nistor, cu un zîmbet luminos care îi netezea figura energică, parcă tăiată în piatră.

În general, tovarășe secretar, l-aș desființa.

Secretarul rîdea și plănă altă întrebare. După un dialog destul de lung, urma o cuvîntare molcomă. Șoferul, cu ochii pe șosea și mîinile pe volan, dădea înțelegeri din cap, mișcîndu-se câte de simple și de limpede se infățișează lucrurile pe lumea asta, înfrînta ce primul secretar le lua în seamă. Așa își lămurise Lică un șir mare de probleme, unele chiar de specialitate, ceea ce dovedea că primul secretar fusese un excelent constructor de motoare, cunoscînd încă o sută de ori mai bine decît Lică această parte a mecanicii. Dacă mai adăugăm și faptul că Lică știa ca apa materialismul dialectic și istoric, ne lămurim de ce partea stînga a parbrizului avea un respect și o admirație neîmurră pentru partea dreaptă. De aceea, Lică era todeauna gata să plece în cursă, pe orice vreme și la orice ceas din cele douăzeci și patru.

Prin urmare Lică s-a bucurat că, înfrînt, secretarul a ieșit din muftele. De azi dimineață, de cînd intră în raionul, Lică n-a fost înfrînt de nici un cuvînt. Așa dar înfrînt viteza și, întorcîndu-se ochii spre secretar, îndrăzni:

— Ce spuneți de ploaia asta?

Tovarășul Nistor încă nu găsi cu cale să-și spună părerea îndelung, așa că mai mult mormăi decît vorbi — Nimerită...

Rosti acest cuvînt în așa fel, încît Lică simți că se pusesse punct la orice discuție. Era peste măsură de nedumerit. Suiera cu un fel de regret. Nici nu se mai uită la frumusețea și la ploaie, parcă rîdea. Rîdea și zăvoaie de rîcșii și de acțiunile de margine pitulii, iar porumbul încă verde, dintr-o dată, își legăna spicele răstirate. În fața, dealurile cu păduri se învîluiră într-o fumegare ușoară și străvezie. În otava proaspătă și verde luceau stropii de apă.

Mașina mergea „la pas”, iar Lică era ros de-o întrebare chinată. Încease el să scape de ea și izbutise, o vreme. Acum însă simțea — și-i era clară — simțea că de n-o putea, ex-ploziona.

— Dumneavoastră... tovarășe Nistor... ai vreo supărată? Îngăimă el, cu toată inima adunată în gît de emol.

— De ce să-ți faci, dragă? Mă cunoști. Păi, nu-i aici casa noastră?

Tocmai din pricina asta Lică rămase atît de uimit de cuvintele primului secretar: „ei, dragi mi-au fost locurile astea?”

Între timp se apropiau de un sat mare, coborînd către el din dealul unei coline. De departe se vedea că oamenii stau bine. O mulțime de căsuțe noi și cochete, înconjurate cu garduri albe de stăcheți se întindeau în toate părțile la marginea satului. În stînga, peste prîu, se vedeau niște clădiri mari, curate și disticte, prospete. Acolo era gospodăria colectivă.

— La stînga, Lică, da, da... răspunde tovarășul Nistor întrebării din ochii șoferului.

La gospodărie, paznicul de zi sări cu mare bucurie în picioare și salută larg cu palăria, grăbindu-se către mașină.

— Să ne trăiești tovarășe Nistor. Ai mai venit pe la noi? I-ți fi ostenit? Să vă aduc o apă friș? Cinei-zeci de metri adîncime.

Paznicul era un bătrînel cu obraji roșii, cu mustață albă și cu un picior de lemn. Strînse îndelung mîna primului secretar, în vreme ce pe fața lui strălucea o asemenea bucurie, parcă și-ar fi văzut un fecior reintors din țările din ce depărtări.

— Președintele, nu știți, e aici, moș Văslî?

— Este, tovarășe Nistor. Chiar acum a picat de o clipă. E cam trudit, ce-l drept. I-am și spus-o, sporovăz moșnegul, schiopătînd pe lingă primul secretar. Dar el, Grigore al nostru, îl știți dumneavoastră, n-are hoină. Ast om șin mormînt și-a găsit ceva de lucru. Acuma controlează nuș ce cu contabilul și-l muștruluiește că n-a aligat zilele-muncă. Dar bag samă că și dumneavoastră știți trudit.

Tovarășul Nistor l-a luat pe președinte cu dînsul în birou. Au stat acolo cam jumătate de ceas. În vreme asta moș Văslî fuma strașnic din țigărele lui Lică, așezăți pe ghizdurele flintini de cincizeci metri adîncime.

— Așa S-ar zice că ai dat o raită prin raion. Apoi, minc-ai oarece? Vai de capul meu! Auzi, de azi dimineață se drum. Ascultă, Lică, o vorbă de la moșii. Cînd trăi să-ți știi ce o păzitură caldă, adică o zamă bună, la amiază, îl eel mai prima lucru din lume.

Nistor, culbărîndu-se la locul lui... Dă-i drumul.

— Pe șofer nu-l surprinse amarăciunea cu care ascultase cuvintele fuseseră spuse. Mă rog, tovarășul prim-secretar era un bătrînel... ulmi însă că spusese: nu-au fost... Cei li vîndu să spună cu astă? De ce de-acum înainte nu i-or fi?

Lică știa pentru ce ținea primul secretar la aceste locuri destul de puștii. În alegerea din 1946 cînd dumnealui numecea în propagandă electorală cu activist al plasei, aici la podet era să-și găsească moartea. Era o noaptea neagră ca păcura. Cînd mașina ajunsese la vîlguș, șoferul încetinî viteza pentru că podul era foarte slab — se lîntuă sub mașină. În acea clipă răsăni o împușcătură care spurse a-nînduoa genunchii din lătruri. Tovarășul Nistor, singur cu șoferul, deschise ușa și începu să tragă cu pistolul. Trase de două ori — apoi îl orbi o lumină strălucitoare și în același timp îl asurzî un zgomot de trăznit. Explodase o grenadă lingă mașină. Îl ulgeră o durere ascuțită în bratul și umărul drept. Răcni:

— Mină, Tânase!

Mașina zvîcni, prăbușindu-l pe spate. Șoferul, neatinș ca prin minune, speriat de moarte, gînea cu o viteză amețitoare. Spăina îl înghețase pe șofer, îl prăvălise într-o uitare de leșin. Îl treziră din starea asta gemetele rănilor. Opi.

— Mină, Tânase, scriși tovarășul Nistor. Pierd sînge.

Cînd ajunseră la primul sat unde — din furtună — se afla un dispensar, tovarășul Nistor era leșinat. Doctorul, un bătrînel cuminț, zîmbi din așternut, clătînd din cap cînd îl văzu:

— Nu speranță!

Ochii i se aburiră și veghe toată noaptea, pînă sosi de la județeană o mașină.

— Lică, ce părere ai tu despre capitalism?

„Nu cunosc! Răspunde Lică, parcă voios că fusese ferit de asemenea precă frumoasă cunoștință.

„Bine, bine, dar așa, în general? Întreaba tovarășul Nistor, cu un zîmbet luminos care îi netezea figura energică, parcă tăiată în piatră.

În general, tovarășe secretar, l-aș desființa.

Secretarul rîdea și plănă altă întrebare. După un dialog destul de lung, urma o cuvîntare molcomă. Șoferul, cu ochii pe șosea și mîinile pe volan, dădea înțelegeri din cap, mișcîndu-se câte de simple și de limpede se infățișează lucrurile pe lumea asta, înfrînta ce primul secretar le lua în seamă. Așa își lămurise Lică un șir mare de probleme, unele chiar de specialitate, ceea ce dovedea că primul secretar fusese un excelent constructor de motoare, cunoscînd încă o sută de ori mai bine decît Lică această parte a mecanicii. Dacă mai adăugăm și faptul că Lică știa ca apa materialismul dialectic și istoric, ne lămurim de ce partea stînga a parbrizului avea un respect și o admirație neîmurră pentru partea dreaptă. De aceea, Lică era todeauna gata să plece în cursă, pe orice vreme și la orice ceas din cele douăzeci și patru.

Prin urmare Lică s-a bucurat că, înfrînt, secretarul a ieșit din muftele. De azi dimineață, de cînd intră în raionul, Lică n-a fost înfrînt de nici un cuvînt. Așa dar înfrînt viteza și, întorcîndu-se ochii spre secretar, îndrăzni:

— Ce spuneți de ploaia asta?

Tovarășul Nistor încă nu găsi cu cale să-și spună părerea îndelung, așa că mai mult mormăi decît vorbi — Nimerită...

Rosti acest cuvînt în așa fel, încît Lică simți că se pusesse punct la orice discuție. Era peste măsură de nedumerit. Suiera cu un fel de regret. Nici nu se mai uită la frumusețea și la ploaie, parcă rîdea. Rîdea și zăvoaie de rîcșii și de acțiunile de margine pitulii, iar porumbul încă verde, dintr-o dată, își legăna spicele răstirate. În fața, dealurile cu păduri se învîluiră într-o fumegare ușoară și străvezie. În otava proaspătă și verde luceau stropii de apă.

Mașina mergea „la pas”, iar Lică era ros de-o întrebare chinată. Încease el să scape de ea și izbutise, o vreme. Acum însă simțea — și-i era clară — simțea că de n-o putea, ex-ploziona.

— Dumneavoastră... tovarășe Nistor... ai vreo supărată? Îngăimă el, cu toată inima adunată în gît de emol.

— De ce să-ți faci, dragă? Mă cunoști. Păi, nu-i aici casa noastră?

Tocmai din pricina asta Lică rămase atît de uimit de cuvintele primului secretar: „ei, dragi mi-au fost locurile astea?”

Între timp se apropiau de un sat mare, coborînd către el din dealul unei coline. De departe se vedea că oamenii stau bine. O mulțime de căsuțe noi și cochete, înconjurate cu garduri albe de stăcheți se întindeau în toate părțile la marginea satului. În stînga, peste prîu, se vedeau niște clădiri mari, curate și disticte, prospete. Acolo era gospodăria colectivă.

— La stînga, Lică, da, da... răspunde tovarășul Nistor întrebării din ochii șoferului.

La gospodărie, paznicul de zi sări cu mare bucurie în picioare și salută larg cu palăria, grăbindu-se către mașină.

— Să ne trăiești tovarășe Nistor. Ai mai venit pe la noi? I-ți fi ostenit? Să vă aduc o apă friș? Cinei-zeci de metri adîncime.

Paznicul era un bătrînel cu obraji roșii, cu mustață albă și cu un picior de lemn. Strînse îndelung mîna primului secretar, în vreme ce pe fața lui strălucea o asemenea bucurie, parcă și-ar fi văzut un fecior reintors din țările din ce depărtări.

— Președintele, nu știți, e aici, moș Văslî?

— Este, tovarășe Nistor. Chiar acum a picat de o clipă. E cam trudit, ce-l drept. I-am și spus-o, sporovăz moșnegul, schiopătînd pe lingă primul secretar. Dar el, Grigore al nostru, îl știți dumneavoastră, n-are hoină. Ast om șin mormînt și-a găsit ceva de lucru. Acuma controlează nuș ce cu contabilul și-l muștruluiește că n-a aligat zilele-muncă. Dar bag samă că și dumneavoastră știți trudit.

Tovarășul Nistor l-a luat pe președinte cu dînsul în birou. Au stat acolo cam jumătate de ceas. În vreme asta moș Văslî fuma strașnic din țigărele lui Lică, așezăți pe ghizdurele flintini de cincizeci metri adîncime.

— Așa S-ar zice că ai dat o raită prin raion. Apoi, minc-ai oarece? Vai de capul meu! Auzi, de azi dimineață se drum. Ascultă, Lică, o vorbă de la moșii. Cînd trăi să-ți știi ce o păzitură caldă, adică o zamă bună, la amiază, îl eel mai prima lucru din lume.

— Moș Văslî, îl agrăi Lică, destul de vesel, de unde știți dumneavoastră? Dumneata ai avut în fiice zi o păzitură caldă la amiază?

Bătrînul își împinse pe ceață, cu un zîmbet nădărnă vechi de pai. Zîmbi cu bunăvoință.

— N-am avut, făcîndă, că m-au ținut năcazurile și copiii mulți. Da am dorit-o. Zău Amu, de cînd ani, adică de cînd în la colectiv, o am. Da, da... Dacă veți, uite-l pe tovarășul nostru Nistor în mașină și du-l pînă la noi. La moment vă pune baba dinainte o zamă extra. O încălzește cit ai scîmăra, numa să-l vadă pe tovarășul Nistor... Dacă-ai ști ce lucrăci, ce zamă de curechi cu carne de bîrbec a fălmăcit baba, ai zbura pînă acolo...

— N-avem vreme, moș Văslî... N-avem nici chef. Nu l-ai văzut că-i cam... Lică arțăta cu capul înspre sediu. Moș Văslî se grăbi să răspundă:

— Cum nu? L-am dibicit în clipă. Ce er?

Lică ridică din umeri a totală neștiință. Zise:

— Nici mie nu mi-a spus apăsînd în așa fel pe mie încît moș Văslî trebuia să știe că deacîz lui Lică nu i-a spus, atunci însemnează, că e ceva foarte grav la mijloc.

— Da... cîne știe — mormăi bătrînul. Un om ca dumnealui... cu răspundere mare. Ce crezi? Un raion întreg pe cap! Te apucă ameteala numai cînd te ghîndești! Dăaa... Alții nici n-ar sta-oale-o cană; ar bolnuzi, nu alla. Păi, cum? Eee, dar tovarășul Nistor e-hin... Să-l fi văzut acu cîni ani cînd era organizator la noi. Mama lui dumnezeu, doamnel! Nu era unul printre noi despre care să nu juri cu mina pe lină că-i în stare să plensească! D-apai într-o zi cînd s-au luat oamenii la pîrălia... Tu-

(În glasul lui era o sugrumare). Aș fi vrut să văd pompă.

— O instalăm, tovarășe Nistor, se grăbri și președintele și moș Văslî. Să n-aveți grijă. Într-o lună avem pompă și mai țorăm o flintă. Mai adînc, îl asigură președintele, cu mîna pe înimă.

— Bine, grăi moale primul secretar, pășind spre mașină. Se opri, își pironi ochii pe Grigore, care parca se zăpăcise; își uitase păria în mîni și — i se pără lui Lică, ori era mur-avea? — mustața cea strașnică tremura într-un fel ciudat. Tovarășul Nistor își depărta brațele de trup, făcu un pas către președinte și totși întetăiat:

— No... de-amu... Grigore...

Spre toala stupefacție a lui Lică, președintele se prăbuși în brațele secretarului — ori secretarul în brațele președintelui? — și se sărutară bărbătește pe amîndoi obraji. După asta, desprîns din îmbrățișare, secretarul cuprînse pe moș Văslî și-l săruti în același chip. Președintele se întoarce cu spatele la mașină și se uită către acareluri hîrtășat, parcă așteptîndu-se la cine știe ce apariție.

— No, să rămîneți sănătoși! Spuse tovarășul Nistor și ițită repede în mașină. Grigore mai striga el, ține-te cum te știu! Hai, băiatule! Și-l strînse pe Lică de braț.

Lică porni vîjelos, în vreme ce moș Văslî, șontic, se repezi după el cu palăria în mîna. Grigore, cu brațele încrucișate, era parcă cioplit în piatră.

Cîtă vreme străbătu satul, Lică îl văzu pe primul secretar încorcodînd și capul cînd la dreapta, cînd la stînga, și privind în ogrăzi, apoi, după ultimele case, primul secretar se așeză iar rezemat bine în spătar, cu mîinile în buzunare și oțit, dureros, așa cum niciodată nu-l auzise Lică. De aceea, îl privi surprîns. Dar pe chipul secretarului înlăsură o zîmbet liniștit, deși în ochi îl luceau ape.

— Așa Lică, băiatule... spusese el cu glas foarte cald, am călcat azi pe urme vechi...

Lică știți că toată gîlăța s-a topit îngăimă:

— Tovarășe prim-secretar, eu... nu mai pricep nimic... De azi dimineață fierb... Fierb și îngheț.

— Am văzut Lică. Lasăți și-l mîngîie pe ceață. Ce să-i faci, dragul meu? Asta-i omul. Să-lănuie ome-nească!

— Degeaba, tovarășe Nistor, că tot nu pricep. Omoară-mă, dar nu pricep. Bănuiesc eu ceva, de cînd cu președintele... cu moș Văslî.

Secretarul nu răspunde îndată. Privea iar înalț, pe șosea. Lică nu îndrăzni să-și spună bănuiala care, acum, începea să prîndă o poighiță de certitudine. Secretarul se sărutase cu bunul său prieten, Grigore. Tot așa cu moș Văslî, în casa caruia de multe ori dormise, găsise o vorbă bună și o „păzitură” caldă. Pe rînd, i se lămurise lui Lică pricinile pentru care primul secretar bătuase azi cotloanele raionului, acela despre care și Lică știa că era legat. Însemnează că și lăi lua rîmas bun. Ba, dacă știa și te prîndești, puteau veni din Sălcuia la Grîndeni — la gospodăria unde păzea moș Văslî — pe un drum mult mai scurt. Ei, dar tovarășul Nistor a ales altă cale — prin Fundoaia...

— unde nici n-au oprit. „Amine și-a ales-o ca să însem pe la podet” — cum zicea Lică, clipînd și cercetînd repede chipul primului secretar.

Între timp mașina sfîrșea urcînd pe dealul Cîrpinșului. Din deal mai aveau zece kilometri pînă la centrul raional. Din șosea se desprîndea un drumuleț de cîmp de-o parte cu pășune, de alta cu o pădurică tînără, sădită de curînd. Cînd ajunseră acolo, primul secretar vorbi iar:

— Ia-o puțin, rogu-te, pe drumuleț. Lică merse cît merse, apoi oprî. Secretarul coborî și se așeză alene în iarba. Din locul acela, aveau sub ochi jumătate din raion. Se vedeau vreo zece sate și o margine a orașului. Păduricea, încă sărăcuță, dar foarte îngrijită, își legăna arborelul tînăr, cu frunziș verde și sănătos. Pe pășune jos, către vale, pîștea o turmă de oi.

— Și acest loc îl era drag primului secretar. Știa Lică. Aici venea să se odihnească pe iarba și — dacă se nimerise pe aproape — să stea de vorbă cu ciobanii. De data asta, ciobanii erau departe, în vale. Ori fi văzut ei mașina, dar pînă să ajungă sus...

Tovarășul Nistor se așeză în iarba jilavă, — soarele n-o uscase încă — și făcu semn lui Lică să vină lîngă el.

— Lică, dacă mai ai, scoale o țigăre, în cont.

— Cum nu, tovarășe prim-secretar... Țigări mai spus să nu primuiești altele. Ei, Lică, Lică... Nu mi se potrivește.

Și aprinse țigara și se lungi pe spate cu o mîna la căpății. Lică îl privea cu mare curiozitate. Tot ce făcuse primul-secretar de azi dimineață era plin de ciudățenie și nu se potrivea, doamne ferește, cu felul de-a fi cunoscut de Lică. Prietenos și bine voritor, todeauna fusese. Dar „așa... sentimentali”, cugăla Lică, niciodată.

— Mai ales acum, mai Lică, nu mi se potrivește.

— Anume ce, tovarășe Nistor?

— Primuirea ta...

— Aha! se dumeri Lică, netezindu-și părul blond și lins.

— Așa, Lică. Eu nu mai sînt nici prim, nici secund în acest raion. Plec, frăție. Sînt numai „la dispoziția Comitetului Central...”

Ora o anumită umbră de mîhnire în cuvintele acestea. Lică nu-și putea închipui altceva decît că secretarul său, omul cel mai prielînt din raion, nu se vedea nimic — îl netezi ghizdurele de beton, luncîndu-și apoi ochii peste acareluri. Zise:

— Grigore, n-ați instalat pompă...

după dînsul. M-am zbatut și m-am bătut... Și parca n-am făcut destul din cît se putea face... da, da...

Lică își ținea privirile în pămînt, urmîrind cu încăpăținare o furnică. Cuvintele secretarului veneau ca dintr-o mare depărtare pînă la el.

— Vezi, omu-i om. Are păcatele lui. Am și eu ale mele. La mi-e drag acest alurid de raion, măcar că mi-a stors fără milă puterile... Ori poate tocmai de-ăia mi-e drag. Știu eu de ce mi-o fi drag?... Secretarul tăcu o vreme, privind undeva peste dealurile totuși, în-colo, la marginea cerului.

Sîntem ostași, așa-i adevărul. Ostași ai partidului, ai poporului nostru. Are partidul nevoie de forțele noastre — așa stabe cum sînt — în alți parte? Ne ducem... Dar o părticică din tine, din inima ta rămîne. Rămîne aici pe țară, rămîne la Grigore, la drumul umblat astăzi de noi... la frasinul din curtea satului popular din Grîndeni unde... dar ce să mai vorbim? Eh, măi Lică, frumoasă-i viața!

Secretarul s-a oprit la timp amîndînt frasinul. Ce rost avea să-i spună lui Lică tocmai acest amîndînt? Și așa aprăa destul de amînt. Dar dacar mai alta că sub acel frasin, într-o seară de martie, tovarășul Nistor, ieșit din sedința adunării sătești pentru formarea colectivului, și-a mușcat pumnii ca să nu plîngă de ciudă și de neputință. Atunci îi venea să lase totul, să se ducă la centru și să spună: „nu mai pot, tovarășe. Nu pot...” Cum s-a îmbărbătat și ce puteri ascunse s-au ivit, nici azi nu-și poate explica. Destul că la dea zece zile după vreo jumătate de ceas și-a luat iar locul la masă. În vreme asta oamenii răgușiseră de-afila urloane discuție. Astăzi, aceiași oameni sînt niște colectivități de mai mare drag.

Secretarul se ridică. Sări și Lică în picioare.

— Hai, Lică, să mergem. Și să avem încredere în partid. El ne-a crescut, el ne îndrumă. Știe foarte bine unde să ne folosească. Hai!

Secretarul și-a rotit încă odată ochii peste dealurile cuprînse de ceruluri asfințitului. Cînd s-a urcat în mașină clipa des din ochi, așa cum clipa de obicei cînd străbătea raionul pe drumuri cu praf. Lică văzuse însă că secretarul amuzase înfranscans o tufă de fragă și o vîrșe în buzunar. Din pricină aceea un nod i se zbatu în gît, înghețîndu-și și frică înclaud fruntea. Porni, apăsa îndrînjit pe accelerații și nu-și îngădui nici o ochiadă către dreapta. Știa că în aer loc e o turburare și o mîhnire.

— Dar Lică se înșela. Nu, în partea dreaptă a mașinii, nu mai era nici turburare, nici mîhnire. Se potolise totul. Era numai o încredere, oarecum îndrîjită. Iar secretarul privea drept înainte, parc-ar fi vrut să desplete cu privirea ochilor lui tăioși, ca de oțel, o cărare nouă prin vreme...

— Hai, Lică, să mergem. Și să avem încredere în partid. El ne-a crescut, el ne îndrumă. Știe foarte bine unde să ne folosească. Hai!

Secretarul și-a rotit încă odată ochii peste dealurile cuprînse de ceruluri asfințitului. Cînd s-a urcat în mașină clipa des din ochi, așa cum clipa de obicei cînd străbătea raionul pe drumuri cu praf. Lică văzuse însă că secretarul amuzase înfranscans o tufă de fragă și o vîrșe în buzunar. Din pricină aceea un nod i se zbatu în gît, înghețîndu-și și frică înclaud fruntea. Porni, apăsa îndrînjit pe accelerații și nu-și îngădui nici o ochiadă către dreapta. Știa că în aer loc e o turburare și o mîhnire.

— Dar Lică se înșela. Nu, în partea dreaptă a mașinii, nu mai era nici turburare, nici mîhnire. Se potolise totul. Era numai o încredere, oarecum îndrîjită. Iar secretarul privea drept înainte, parc-ar fi vrut să desplete cu privirea ochilor lui tăioși, ca de oțel, o cărare nouă prin vreme...

— Hai, Lică, să mergem. Și să avem încredere în partid. El ne-a crescut, el ne îndrumă. Știe foarte bine unde să ne folosească. Hai!

Secretarul și-a rotit încă odată ochii peste dealurile cuprînse de ceruluri asfințitului. Cînd s-a urcat în mașină clipa des din ochi, așa cum clipa de obicei cînd străbătea raionul pe drumuri cu praf. Lică văzuse însă că secretarul amuzase înfranscans o tufă de fragă și o vîrșe în buzunar. Din pricină aceea un nod i se zbatu în gît, înghețîndu-și și frică înclaud fruntea. Porni, apăsa îndrînjit pe accelerații și nu-și îngădui nici o ochiadă către dreapta. Știa că în aer loc e o turburare și o mîhnire.

— Dar Lică se înșela. Nu, în partea dreaptă a maș

DEZVOLTAREA TINERELOR TALENTE

SCHITELE LUI SUTO ANDRAS

fi dispuse la umilinta. Daca Bagi a tnebnit, daca banii i-au luat min-tile...

Excesele simplifica, primitivizeaza, dar mai ales diformizeaza. In lupta sustinuta si absolut necesara impotriva psihologismului...

vor trece cu una, cu doua: Suto noteaza mereu ca batrinul "bombane minios"...

prime brutal. Cind Sandor Benko incearca marea dezamagire a respingerii candidaturii sale de deputat...

Excesele pe aceasta linie deformaaza dureros imaginea "omului simplu". Principal argument impotriva psihologizantilor...

Nervozitatea nu le da nici o coloratura naturala, nu-i primitivizeaza; n-avem de-a face cu posesati nervosi...

Ciocirea cu viața. Viața, — marea putere care nu se lasa supusa pna nu-i inleasa in tot ce are ca mai semnificativ continut...

Eroii lui Suto sint temperamente irascibile, sint "capasati", impulsivi si imprudenti. Din nimic le sare tandra: "a draci" — cum se spune...

Oamenii lui Suto descind direct din familia spirituala a partizanilor lui "vreau sa fiu si am sa fiu..."

Plastic, femeile descrise de Suto sint intotdeauna "femei si jumatale", dupa aprecierea autorului...

O sugestivă evocare epică

Este imbucurător că în preajma consfătuirii pe care a tinut-o scriitorii pentru salut — adhuri de alte manifestări, ilustrând pregeturile sărbătorești ce se fac — și apariția în paginile zărilor și revistelor a unor lucrări grațioase pentru maturizarea talentului unor poeți și prozatori tineri...

"S-a înălțat prin fum și pustire / A izbucnit fierbinte din cămin / Și-a zădărnit a vremii răzvrătire". Este fără îndoială o temă ispititoare, însă nu mai puțin dificilă...

Cum amintirea vremii cind noi am fost scolari / mă răscoli acum, simt stărînd în mine / un gust de piine tare, cu orz și gust amar / pe care pe dindouă o împărțeam cu tine...

Pe resinele ideilor noi nu e urmărirea numai la răsucirea drumurilor de la "individual" la "colectiv"...

Să precizăm aci, imediat după Koronka, existența în schițele lui Suto a unor eroi cu totul opuși. Femeile. Sint alți de deosebite de bărbaiții lor...

PIINEA / Cum amintirea vremii cind noi am fost scolari / mă răscoli acum, simt stărînd în mine / un gust de piine tare, cu orz și gust amar / pe care pe dindouă o împărțeam cu tine...

MA CREȘTI BĂRBAT... / PARTIDULUI / Tu, alungînd somnia rea, de vrajă, / Ai smuls înșepetul vremii ornic, / Din putreda pălnjemească mreață...

VISĂTOR / Să fii visător nu-i păcat. / Visează Comuna... / Dar luptă s-o vezi pe pămînt / Și nu e tot una...

FLOARE DE CIMP / Am iubit o vreme crizanteme / Ș-am iubit sfioasele nărise / Și din noaptea marilor poiene / Cîrîii albi mi-au înflorit în vise...

TINERII / Tinerii au ochii frumoși / Tinerii au fruntea semeață / Tinerii, tinerii / N-au vînt și aripă pe față...

PE ȘOSEAUA GĂRII CĂTELUI / ...Cu mai bine de cinci ani în urmă, / pușină vreme înainte de primul cînd / aci, la miază-noapte de oras, au poposit o mîna de oameni...

MA CREȘTI BĂRBAT...

MA CREȘTI BĂRBAT... / PARTIDULUI / Tu, alungînd somnia rea, de vrajă, / Ai smuls înșepetul vremii ornic, / Din putreda pălnjemească mreață...

VISĂTOR

VISĂTOR / Să fii visător nu-i păcat. / Visează Comuna... / Dar luptă s-o vezi pe pămînt / Și nu e tot una...

FLOARE DE CIMP

FLOARE DE CIMP / Am iubit o vreme crizanteme / Ș-am iubit sfioasele nărise / Și din noaptea marilor poiene / Cîrîii albi mi-au înflorit în vise...

TINERII

TINERII / Tinerii au ochii frumoși / Tinerii au fruntea semeață / Tinerii, tinerii / N-au vînt și aripă pe față...

PE ȘOSEAUA GĂRII CĂTELUI

PE ȘOSEAUA GĂRII CĂTELUI / ...Cu mai bine de cinci ani în urmă, / pușină vreme înainte de primul cînd / aci, la miază-noapte de oras, au poposit o mîna de oameni...

PIINEA

PIINEA / Cum amintirea vremii cind noi am fost scolari / mă răscoli acum, simt stărînd în mine / un gust de piine tare, cu orz și gust amar / pe care pe dindouă o împărțeam cu tine...

PE ȘOSEAUA GĂRII CĂTELUI / ...Cu mai bine de cinci ani în urmă, / pușină vreme înainte de primul cînd / aci, la miază-noapte de oras, au poposit o mîna de oameni...

Două romane australiene

Împlinirea face, că aproape sim- murtan cu publicarea articolului lui Walter Kaufmann...

nirea între populația locală din țările coloniale, cu forțele americane. Acțiunea se petrece în Trinidad...

bigamia și că nu se va mai întoarce în Statele Unite. După un timp, însă, se plictășește de noua sa soție...

Comemorarea a 75 de ani de la moartea lui F. M. Dostoievski

Desen de PERAHIM

Comitetul Național pentru Apărarea Păcii din R.P.R. și Consiliul General A.R.L.U.S. au organizat vineri 17 februarie...

de la moartea lui F. M. Dostoievski, poporul nostru se înclină în fața amintirii genului scriitor rus...

LA IAȘI

În aula bibliotecii centrale „Nicolae Bălcescu” a Universității „Al. I. Cuza” din Iași a avut loc o adunare comemorativă...

LA CLUJ

Marți 14 februarie a avut loc la Biblioteca Universitară din Cluj o adunare comemorativă...

În jurul copilului, ura de rasă, persecuțiile se ascut mereu; familia lui, rămasă credincioasă lui Hindenburg...

venirea americanilor provoacă adânci nemulțumiri, și nu numai populației locale ci, pentru că ei se infiltrază în afaceri...

Numărul personajelor este, poate, prea mare. Dar această nu scade valoarea cărții...

Tereza Macoveanu

Romanul talentatului scriitor Ralph de Boissière „Rum and Coca-Cola” este o carte îndrăgită împotriva regimului colonialist.

Titlul „Rum and Coca-Cola” este împrumutat dintr-un calypso (cântec popular) din Insulele Vest, și arată, de la început, că este vorba de cioc-

Debutul unei scriitoare

Pronosticurile literare sînt riscante, rezervează prea adesea penibile deziluzii. Dar satisfacția de a constata...

ce ne îndăpune entuziasmul pripiț, epitetul grațios — prudența excesivă, răceala vecină cu inafierența...

Marginaliis și polemice

se supună cu totul voinței reci, impenetrabile a părintelui. Unul din filii, Anatol, își fîrtează existența...

celălalt în Crimela”. Afirmăm în se pare riscant în ceea ce privește precizarea în ceea ce privește...

există într-o adevărată operă de artă — decretul grad măsura reală, obiectivă, a lucrărilor, dar sint, firește, și cazuri alarmante...

spre lectură magistrului grăbit

Dacă Ov. S. Cromeșnicănu s-a bucurat de o asemenea tratare, L. Raicu, fiind mai tînr, a fost silit să asimileze...

cepija scriitorului, de la atitudinea sa în fața vieții, de la părerile sale despre artă și nu „să-și lînă seama” de toate acestea?

Comportarea membrilor familiei Calaff este comandată de spiritul calculului și autoritar al tatălui. Prezența acestuia îngheată zîmbetele pe buze...

Un interesant sdu articol „Impasul lucidității” („Gazeta Literară” nr. 7/101 din 16 februarie), tov. Horia Bratu scrie: „În definiție nici Leibnitz, nici Descartes n-au trecut prin vîrtejul focului...

Barbusse, credem că nu se poate tăgădui filozofia francez o experiență practică a vieții, o cunoaștere a lumii vremii sale.

Există modus in rebus — există o măsură în toate lucrurile! — spune bătrînul Horafiu. O măsură justă, potrivită desigur. Fiecare dintre

Redactor-șef: Zaharia Stancu. Colegiul redacțional: Mihai Beniuc, Marcel Brediașu, Eusebiu Camilar, Paul Gheorgescu (redactor-șef adjunct), Alexandru Jar, Eugen Ibeleanu...

MENELAOS LUDEMIS Poet progresist grec contemporan SÎNT SĂNĂTOS MOTTO: „Correspondența se va face pe o carte poștală pe care se vor scrie numai cîteva cuvinte avînd sensul că expeditorul este sănătos.” (Din ordinul direcției închisorii).